

Åtgärder mot illegala bosättningar, svar på motion (SD)

Förslag till samhällsbyggnadsnämndens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionens första att-sats besvaras med motiveringen att det redan finns handlingsplaner och rutiner för hur illegala bosättningar på kommunens mark ska hanteras vilket sker i samverkan med polismyndigheten i Linköping.
2. Motionens andra att-sats besvaras med motiveringen att under våren 2021 har olika bosättningar, vid och i närheten av Linköpings Segelsällskaps ”gamla” varvsområde, utrymts vid ett flertal tillfällen.

Ärende

Sverigedemokraterna har i motion till kommunfullmäktige yrkat:

- att Linköpings kommun upprättar en handlingsplan som systematiserar arbetet mot illegala bosättningar i enlighet med motionens intentioner.
- att omgående avlägsna den illegala bosättningen vid småbåtshamnen i Tornby.

Olovliga bosättningar på kommunal mark hanteras av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i samarbete med polismyndigheten i Linköping. Ärenden hanteras sedan flera år tillbaka rutinmässigt i enlighet med gällande lagstiftning, förordningar och direktiv. I kommunen sker utrymning av bosättningar flera gånger årligen. Arbetet ska präglas av ett humant, medmänskligt och rättssäkert bemötande mot personerna i lägren.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Åtgärder mot illegala bosättningar, svar på motion (SD), 2020-05-12

Bakgrund

Den fria rörligheten är en grundprincip som garanteras inom EU. Människor kan flytta mellan medlemsländerna och arbeta på lika villkor var de vill inom unionen. En EU-medborgare har rätt att vistas i Sverige i upp till tre månader utan andra villkor än att personen ska ha giltigt pass eller nationellt id-kort. Reglerna gäller även EU-medborgares familjemedlemmar om de är medborgare i ett tredje land när de följer med eller ansluter till EU-medborgaren i Sverige. För att vistas i Sverige mer än tre månader krävs att EU-medborgaren antingen har uppehållsrätt enligt utlänningslagen eller ett uppehållstillstånd.

I Linköpings kommun vistas regelbundet ett antal EU-medborgare som i sina hemländer lever under knappa förhållanden. De söker sig därför till bland annat Sverige och Linköping för att finna en inkomst och försörjning. Dessa människor har inte alltid möjlighet att finna ett eget boende utan de lever och bor i naturen eller i stadsmiljön.

I Linköpings kommun finns det olika grupper som bosätter sig olovligen på kommunens mark. I flertalet av dessa bosättningar handlar det om EU-medborgare från Rumänien eller Bulgarien, men det förekommer även att det är bostadslösa svenska medborgare som bygger en koja ute i skogen som en tillfällig bostad. För bostadslösa svenska medborgare har kommunen genom socialtjänsten ett ansvar för råd, stöd och ekonomisk hjälp som ska främja den enskildes väg till både akuta och långsiktiga boendelösningar.

Antalet EU-medborgare och bostadslösa personer i olovliga bosättningar varierar under året beroende på säsong. Tillsammans med övriga aktörer som arbetar med målgruppen, polisen och den idéburna sektorn, uppskattas antalet bostadslösa EU-medborgare i kommunen vid olika tidpunkter under kalenderåret. Antalet boende i någon form av läger uppgår vanligtvis till mellan 5–10 och upp till 30–40 personer. Dessutom kan det förekomma personer som använder bilar eller husvagnar som bostad.

Vad säger lagen

Att bosätta sig på annans mark utan tillstånd utgör som regel ett brott, såvida det inte faller inom ramen för allemansrätten.

Enligt polislagen 13 § kan polis avvisa eller avlägsna personer för att avvärja en straffbelagd handling. Enligt brottsbalken 8 kap, 8§ och 9 §, är det straffbart att rubba någon annans rätt till ett markområde. Lagen gäller oavsett om det rör sig om offentlig plats eller kommunens övriga markinnehav.

Enligt ordningslagen 3 kap 1§, 19§, 21§ och 28§ har polis rätt att förelägga en person att avlägsna det som utgör bosättningen om den utan tillstånd, eller i strid med lokala ordningsföreskrifter, har placerats på offentlig plats. Om föreläggandet inte följs, kan polisen själv vidta åtgärder på den försumliges bekostnad.

OBS! Om varken ordningslagen eller polislagen kan användas kan fastighetsägaren – kommunen vända sig till Kronofogdemyndigheten med en ansökan om avlägsnande enligt lagen om betalningsföreläggande och handräckning (1990:746).

Trafikförordningen kan också vara relevant då förordningen reglerar hur fordon får stanna eller parkera på offentlig plats. Oftast får fordon inte parkeras mer än 24 timmar i följd. När ett fordon står felaktigt parkerat på offentlig plats, kan polisen ge en tillsägelse enligt ordningslagen att lämna området. Flyttning av fordon kan också ske enligt lag och förordning av flyttning av fordon i vissa fall m.m. (SFS 1982:129 och SFS 1982:198). Om fordon står felaktigt parkerat på kommunens övriga markinnehav kan reglerna om egenmäktigt förfarande eller självtäkt vara tillämpliga.

Miljöbalken 29 kap. 7 § kan vara relevant i relation till otillåtna bosättningar då exempelvis nedskräpning, skadegörelse och utträttande av behov är straffbara handlingar.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens hantering av olovliga bosättningar

Linköpings kommun får vanligtvis kännedom om olovliga bosättningar via Kontakt Linköping där medborgare eller företagare kan meddela sig och lämna sin information om bosättningen.

När det gäller lägerplatserna jobbar Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen utifrån den rutin som utarbetades 2015 tillsammans med bland andra Social- och omsorgsförvaltningen och Säkerhetsenheten. När det gäller fordon jobbar kontoret utifrån lagen (1982:129) och förordningen (1982:198) om flyttning av fordon i vissa fall. Kommunens och polisens arbete ska enligt gällande direktiv präglas av ett humant, medmänskligt och rättssäkert bemötande gentemot personerna i lägren.

– Arbetsprocessen kan se ut på följande sätt efter att information eller klagomål kommit in om en olovlig bosättning/läger:

Kommunens personal ansvariga för allmän platsmark och för kommunens fastighetsförvaltning besöker den olovliga bosättningen i fält för att få en bild av bosättningens omfattning och läge (antalet personer, finns barn, nedskräpning, bilar, kommunal eller privat mark etc.). Om det finns eller förmodas finnas minderåriga barn på platsen kontaktas Socialtjänsten omgående.

Kommunpolisen kontaktas och informeras samt tillfrågas om det finns någon egen information eller anmälan gällande bosättningen. Tillsammans tas beslut om vilka vidare åtgärder som behöver vidtas.

Kommunpolisen tillsammans med kommunens personal gör ett besök i fält vid bosättningen eller kontakt tas på annat sätt med personerna på plats. Information lämnas muntligen, i skrift, med bilder och med hjälp av tolk att det inte är tillåtet att bosätta sig på kommunens mark. Personerna informeras också om när de senast är tvungna att flytta från platsen med sina tillhörigheter.

Kommunens anlitade entreprenör åker ut och sätter upp skyltar som visar och på fem olika språk anger att det inte är tillåtet att övernatta och bo på platsen.

Platsen besöks igen efter det bestämda datumet som personerna fått, för att se om de flyttat därifrån.

Har personerna inte flyttat till detta datum informeras de på nytt men denna gång får de också information i skarpare ordalag om att de kommer tvingas flytta genom ingripande från polis och Kronofogdemyndighet.

Har personerna därefter inte flyttat vidtar rutinen med ansökan om avlägsnande med hjälp av Kronofogdemyndigheten. Kontakt tas då med kommunens jurister, säkerhetsenheten, eventuellt Social- och omsorgsförvaltningen m.fl.

När bosättningen är utrymd städas området av med hjälp av kommunens entreprenör som har personal och rätt utrustning för den arbetsuppgiften.

Det förekommer även olovliga bosättningar på privatägda fastigheter i Linköpings kommun. Kommunen kan då vara behjälpliga med goda råd men det är alltid fastighetsägaren som måste ta ställning till bosättningen och anmäla detta till polisen. Om det handlar om brottslig verksamhet och förstörelse på privat mark ska detta anmälas till polisen av fastighetsägaren.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnader för åtgärder i samband med olovliga bosättningar hanteras i dagsläget inom ramen för Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens ordinarie budget.

Kommunala mål

Ett attraktivt och tryggt Linköping

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Kommunens och polisens arbete ska präglas av ett humant, medmänskligt och rättssäkert bemötande gentemot personerna och EU-medborgarna i lägren oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Samråd

Samråd har skett med polismyndigheten i Linköping som tillstyrkt tjänsteskrivelsen.

Kommunledningsförvaltningens helhetsbedömning

[Klicka och skriv]

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Paul Håkansson

Leif Lindberg

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Motionärerna